

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.п.н. Веселин Желязков Маргаритов

научните трудове на гл. ас. д-р Филип Кръстев Шабански,
представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност **‘доцент’**

по област на висше образование 1. Педагогически науки
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (методика на
обучението по физическо възпитание и спорт – фехтовка)

обявен от **Софийски университет „Св. Климент Охридски“**
в ДВ, бр. 21 от 08.03.2016г.

Кандидатът за доцент гл. ас. д-р Филип Кръстев Шабански е представил списък с общо 34 научни публикации съдържащи: 3 монографии, от които 1 е колективна, а 2 са самостоятелни; автореферат на докторска дисертация; 4 статии в годишника на СУ; 4 публикации в научни списания и 22 публикации от различни научни конференции, от които 4 са на английски език, 4 са на руски език; водещ автор е в 1 публикация, а 33 са самостоятелни; има 9 труда публикувани в чужбина; посочва 1 свое библиографско цитиране в БД на информационна агенция Thomson Reuters, 9 – в Google Scholar, Books и Web; има 2 индексации в KVK_Karlsruher Virtueller Katalog и още 3 в Националната библиография на Република България (COBISS/OPAC).

Гл. ас. д-р Филип Кръстев Шабански е щатен преподавател по фехтовка към катедра „Индивидуални спортове и рекреация“ в Департамента по спорт на СУ „Св. Климент Охридски“. Роден е на 01.07.1959г. в гр. София, завършва висшето си образование през 1984г. във ВИИ „Карл Маркс“ със специалност икономика на транспорта и през 1993г. във ВИФ „Георги Димитров“ със специалност физическо възпитание, професионална квалификация – учител по физическо възпитание и треньор по фехтовка. На 29.12.2014г. успешно защитава дисертационен труд на тема „Усъвършенстване на спортния туризъм, чрез ситуиране на спортните събития към туристическата дестинация“ и получава образователна и научна

степен „Доктор“ по З.8. Икономика (Икономика и управление по отрасли – Туризм). Бил е активен състезател по шпага до 1994г., а след това става треньор на националния отбор по шпага – мъже. Той е многократен републикански шампион и носител на купата на Република България, както и призьор в редица престижни международни турнири по фехтовка.

Още от началото на своята рецензия бих желал да подчертая, че представената научна продукция на д-р Шабански, по-точно нейните количествени параметри, научно-приложната и педагогическата дейност отговарят напълно на изискванията за академичната длъжност „доцент“.

В първата група от трудовете на д-р Филип Шабански са представени 3 монографии, от които 2 са самостоятелни, а на 1 е съавтор. Комплексна висока оценка тук заслужава монографията „Дидактически материали в помощ на учителя по физическо възпитание в началното училище“. Заподчертан принос тук приемам, че са разработени теоретичните основи на планиране на урока като важна част в учебно-възпитателния процес по физическо възпитание и спорт, неговата структура, съдържание, принципи и методи на работа. Дадени са оптимални насоки как да работим с деца с различни умения, как да интегрираме децата със специални образователни потребности, безопасността при обучението и др. По добър начин са разработени и усъвършенствани някои основни изисквания свързани с принципите на планирането, не само във следващия урок, но и във всички уроци през следващите месеци. Авторът стига закономерно до извода, че планирането е една от най-важните части на работата на спортния педагог. В монографичния труд на д-р Шабански са засегнати и пробемите свързани със спортното оборудване като важна съставна част за постигане по-високи резултати в урока по физическо възпитание и спорт. Тук се дават методическите насоки как педагога да използва най-необходимите уреди за оптимизация на учебно-възпитателния процес, техния брой, предварителната им подготовка и други. Не на последно място, се отделя достатъчно внимание за предотвратяване и реагиране на злополуки, какви действия трябва да се предприемат по време на инциденти в часовете по физическо възпитание и спорт. По нататък в своя труд авторът се спира на спортните игри с мрежа и тяхното оптимално използване в часовете по физическо възпитание и спорт, дадени са и някои насоки за провеждане на уроци с лекоатлетически характер. Накрая монографичният труд завършва с организиране на спортни събития.

Като цяло давам висока оценка на монографията.

Интерес за спортната общественост представлява трудът „Проблеми теории и методики начального образования“, който е на руски език. В тази колективна монография можем да рецензираме единствено материала разработен от д-р Шабански, а именно глава втора „Методика обучения фехтованию в начальной школе в Болгарии“. Авторът дава насоки как да включим заниманията по фехтовка в часовете по физическо възпитание, каква екипировка е необходима и какви умения трябва да притежават учениците. Следва подробно описание на основните придвижвания и начина на държане на оръжието, след което дава насоки за подходящи педагогически практики за започване на тренировката по фехтовка. В този труд авторът обръща внимание и на самоконтрола и подготовката на всеки ученик, дава практическите правила, както и насоки към съдийството. Всичко това е насочено към оптимизиране на учебно-възпитателния процес по физическо възпитание и спорт при подрастващи ученици.

В представените за рецензиране трудове под номер I.3 е монографията „Събитийният туризъм и спортната анимация – възможности за разнообразяване на туристическия продукт“. Кандидатът за доцент е автор на първа глава, в която се прави изследване на мотивите за посещение на спортно събитие, една от рядко засяганите теми в нашата спортна литература. Прави подробен анализ на причините различни хора да посещават дадено спортно събитие като ги съпоставя по пол, възраст, образование, доходи и националност, като са изследвани жителите на общо 12 страни. По нататък той прави проучване на влиянието на събитийния спортен туризъм върху лоялността към дестинацията, в тази част от труда си д-р Шабански чрез таблици онагледява получените резултати от своето изследване, за което е използван специален софтуер SPSS. Разглежда подробно значението на община Банско като част от картата на световния спортен туризъм, прилага различни карти онагледяващи държавите, където се практикуват ски спортове, чрез графики енаправен и анализ на тяхното разпределение по света в проценти, има приложена графика за относителния дял на ски посещенията в различните части на света, а също и таблица съпоставяща държавите от Балканския полуостров.

Третата група от трудовете на д-р Филип Шабански са публикации свързани с подготовката на студенти – специалисти по физическо възпитание те са под номер III. 5, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 24. В тях е

разработена методика за провеждане на часовете по физическо възпитание и спорт в началното училище, съобразно съвременните държавни образователни изисквания и задължителните и избираемите ядра. Физическите упражнения са класифицирани по интензивност и в съответствие с функционалните възможности на децата от ранна училищна възраст, създаден е модел за провеждане на часовете по физическо възпитание. Базирайки се на демографските особености в днешно време авторът обръща внимание на проблемите и особеностите на обучението по физическо възпитание в малките населени места и в училищата със смесени паралелки, също така дава препоръки за подобряване на преподаването в тези места. В тази група публикации се обогатява технологията на преподаване в часовете по физическо възпитание и спорт като ги изкарва извън рамките на училището и препоръчва самостоятелни домашни занятия за учениците, също предлага водене на дневник за индивидуалния напредък на всяко дете, предлага използването на аудио-визуалната техника да залегне при усвояването на нови знания и умения. Можем да заключим, че в теоретично отношение тези трудове развиват и разширяват научните знания в областта на организацията на обучението по физическо възпитание и спорт в началната училищна възраст.

В следващата група публикации авторът насочва своите интереси в областта на спортната подготовка по фехтовка в публикации с номер № I. 2; III. 2,3,4,5; IV. 12, 15,20. В тази група от научни публикации са представени резултати от изследвания на специфични особености на фехтовката като спорт и възможностите ѝ да бъде използвана като средство по физическо възпитание и спорт сред подрастващите ученици. Изследва се мотивацията при спортистите фехтовачи (публикация № IV. 14). С положителен принос отбелязвам изследването на психическото състояние на занимаващите се с този спорт (публикации с номер III. 2,3,4), най-вече тяхната тревожност и тяхното психическо състояние при действие в по-сложни екстремални ситуации. Направен е успешен ретроспективен анализ на развитието на фехтовката като университетски спорт по света и в България, положителното е, че са очертани перспективите за найното понататъчно развитие в България (публикация III.5). Доказана е ползата от занимания по фехтовка при деца в най-ранна възраст. Авторът предлага и методика съобразена с възрастовите особености на фехтовача. Като цяло давам положителна оценка на публикациите на д-р Филип Шабански

В заключение научната продукция на кандидата за доцент е свързана със разработване, изследване и внедряване на методики за развитие на физическите качества и оптимизирането на учебния процес по физическо възпитание и спорт в началното училище, както и за включването на фехтовката в часовете по физическо възпитание на подрастващите ученици. Друга част от трудовете е свързана с усъвършаване на методиката за преподаването като са изведени количествените и качествени характеристики на тренировъчните средства, контрол и методика за оптимизирането им.

Авторът съумява да направи и успешен анализ в сферата на туризма като акцентира на българския принос в областта на ски спортовете и спортния туризъм свързан с тях.

Въз основа на научните постижения, педагогическите възможности и обществената активност на д-р Филип Шабански предлагам на уважаемото жури гл.ас. д-р Филип Кръстев Шабански да бъде избрана академична длъжност 'доцент' в Софийски университет "Св. Климент Охридски" по областна висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по ... (методика на обучението по физическо възпитание и спорт – фехтовка) към катедра, Индивидуални спортове и рекреация на Департамент по спорт.

12.08.2016г.
Пловдив

Изготвил рецензията:.....
(проф. д.п.н. В. Маргаритов)